

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΔΙΑΣΗΜΩΝ "ΑΣΤΕΡΩΝ"

ΠΩΣ ΚΕΡΔΙΣΑ ΤΗΝ ΤΥΧΗ ΜΟΥ

(Ένα ενδιαφέρον απόσπασμα από τις «Αναμνήσεις» του Άλμπερ Πρεζάν, του γοητευτικού ηθοποιού του γαλλικού κινηματογράφου)

ΜΠΟΡΕΙ να με κατηγορείτε όσο θέλετε, ωστόσο εγώ δε πρόκειται ν' αλλάξω κεφάλι. Είμαι και θα είμαι πολύ Παρισινός. Μη φαντασθήτε ότι αυτό το κάνω από εγωισμό. Κάθε άλλο. Έχω την ευθύμια της κομπολόου στο αίμα μου. Άγαπώ τους δρόμους της Μονμάρτρης με τ' ατέλειωτα σκαλοπάτια, τις τραγουδίστριες του δρόμου, τ' ξενοδοχεία του έρωτος του Σαιν—Μαρτέν, το παλιό Καρτιέ—Λαταίν, που κάθε δωμάτιο των σπιτιών του έχει την καλλιτεχνική ιστορία του, ακόμη και τις όμορφες μοδιτρούλες. Μ' άρεσαν επίσης η λιακάδες στον Κήπο του Λουξεμβούργου, η ανοιξιάτικες νύχτες στο δάσος της Βουλώνης, η Λεοφόρος των Άσακιών, τ' ξενοδοχεία κι' η όμορφες Άμαζόνες, που κάνουν κάθε πρωί το περιπάτο

τους καθάλλα πάνω σε καθαρόαιμα άραβικά αλογα. Μ' άρεσε ακόμη το νυχτερινό Παρίσι. Η φωτεινές βιτρίνες του, ή οεκλές των μπαρ και των μουζικ—χάλ, τ' όμορφα αποκινητα, ή εδθμίες χορευτρίες κι' ή χαριόκα! Άγαπώ ακόμη τ'α μεγάλα βουλεβάρτα, όταν εινε χιονιμένα, τ' Σηκουάνα την ώρα που ανατέλλει ο ήλιος και τις ηγανιές πατάτες που ψήνουν άριστοτεχνικά στους δρόμους των λαϊκών συνοικιών διάφοροι φτωχοί διάβολοι. Άκόμη μ' άρεσε να διασκεδάω στο Λουβρα Πάρκ με λίγες πενήταρες και να πίνω τ' όρεκτικό—μου στα μπαρ των εργατικών, τους όποιους οι Άμερικανοί ένοουδν να τους ονομαζούν απάχζηδες.

Μ' άρεσαν ακόμη οι πολυκατοικίες που εινε γεμάτες από ένα άλοποράλλο πλήθος ανθρώπων, κάθε ή λιγιάς και κάθε επαγγέλματος, από τόν όργανοπαίκτη του δρόμου, ως τόν φοιτητή και την καλήτρια των καταστημάτων της όδου ντε λά Παί. Γιατί, όπως σας ελπια, έχω κλεισμένο όλο τ'ο Παρίσι στην καρδιά μου. Ίσως να συμβαίνει αυτό, γιατί είμαι κιάλας, ο μόνος ήθοποιός που τ' όνομασά τόσο πολύ. Έσείς δεν μπορείτε να με καταλάβετε, γιατί δεν έξερετε τ'α παιδικά χρόνια μου. Ρωτήστε όμωσ και μένα και τότε θα όητε άν έχω ή δεν έχω δικηο.

Σέ ήλικία πέντε χρόνων ήμουν έλευθερος σάν τ'α χαμίνια ή γιά να είμαι πιά διακριτικός σ'αξ έκπαρσεις μου, σάν τ'α σπουγγίτια. Όλα μου φαινότανσαν ένα όμορφο τραγούδι. Φαντασθήτε ότι νόμιξα πως χαμογελοδσε κι' ή αποκρουστική φροισογνομια της πορτείρισσας της πολυκατοικίας που μέναμε. Ά! Αυτή τη γυναίκα ακόμη και τώρα την θυμάμαι. Κάθε πρώτη του μηνός γλυστοροδσε, μ' ένα φειδίσιο χαμόγελο στην κάμαρά μας, κι' άφηνε πάνω στό τραπέζι την άπόδειξη του ένοικιου. Δέν ήξερα εκείνη την εποχή γιατί αυτό τ'ό πρόσνο χαριτάκι στενοχωροδσε τόσο πολύ τους γονείς μου. Η μητέρα μου έκλαιγε κι' ο πατέρας μου έμεινε άμύλητος και συλλογιμένος. Η θυρωρός τους κτύπαζε με τ'α μικρά κι' αλλοίθωρα μάτια της, κούναγε τ'ο κεφάλι της με όιζο κι' όστερα μ' ένα διαβολικό γέλιο κατακυλοδσε την σκάλα ως την τρώγλη της. Δέν έχω δε χαμιά έκτιμησι στους καλλιτέχνες. Κι' ο διστάχος ο πατέρας μου ελεγε τ'ο... έλάττωμα να εινε ένας απ' αυτούς.

Όταν μ' έπιανε ή άπελτισία, έχωνα τ'α χέρια μου στις τρύπιες τσέπες μου και γλυστοροδσα στό δρόμο. Έκει μπορούδσε κανεις να αφηριζε άνεοχλήτος να περαζή τους διαβάτες και να μαλώνη με τους φίλους του για να τους δείξει ότι εινε δυνατός.

Μιά φορά έστασα τη βιτιόνα ενός καταστήματος. Αυτήθηκα κι' έκλαψα πικρά, όχι για τ'ο ξύλο που έβγαγα από τόν πατέρα μου, αλλά γιατί δέν ελεγε λεργά τα πληρωσή τη ζημία και τόν κλείσαν φυλακή.

Αυτό τ'ο έπεισόδιο δέν θα τ'εξαχάσω ποτέ στη ζωή μου. Μου έκαυε τραγική έντύπωσι.

Δέν πρόκειται να σάς κουράσω με μιά λεπτομερή βιογραφία μου. Αυτό εινε δουλειά κανενός... χασομέρη ειδικού συγγραφέα, άν ένοιωται ύπαρξουν ακόμη και δέν έχουν πεθάνει από την πείνα αυτοί οι άνθρωποι. Μά θα προσπαθήσω να σάς εξηγήσω τ'ο λόγο για τόν όποιο άγαπά τόν τ'ο Παρίσι και γιατί γυρίζω διαρκώς ταινίες υπερβολικά Παρισινές.

Σ' ήλικία δέκα χρόνων έγκατέλειπα τ'ο σπίτι μου γιατί ελεχα βαρεθη ν' ακούω τόν πατέρα μου να μαλώνη με τ'η μητέρα μου και να έλπίζη ότι μπορούδσε να διορθωθή ή κατάστασης μας με τη μαγική

ράβδο. Η ζωή τόν ελεχε πάρει από κάτω, όπως λένε και τίποτε πειά δέν τ'ο κινούδσε τ'ο ένδιαφέρον για να έργασθη. Ελεχε κυριεωθή από μιά τραγική άπογοήτεωσι που του παρελμει τη θέληση του.

Μά εγώ εκείνη την εποχή δέν σκοτιζόμουνα για τις στενοχωρίες των άλλων. Δέν μ' ένοιωτα ακόμη άν κοιμόμουνα και νησιτικός. Ήξερα ότι όταν θα με παραθέριζε ή πείνα θα μπορούσα ν' άρπάξω από ένα μανάβικο λίγα φρούτα. Ναι, γιατί να σάς κρύβωμαι πίσω από τ'ο δάχτυλό μου. Έκεινο τόν καιρό ήμουν ένα άληθινό χαμίνι βρώμικο κι' έλεεινό που όλοι τ'ο κτύπαζαν μ'άρδια. Όστόσο ο μικρός Άλμπερ ήταν ελχαριστημένος από τόν έαυτό του. Ήταν άρκετο ν' ακούωσα ένα τραγούδι ή τους ήχους μιάς μουσικής για να περάσουν άμέως τα βάσανά μου και να γίνω εδθμιος κι' ευτυχισμένος.

Κι' έτσι έφυγα από τ'ο σπίτι μου χωρίς δεκάρα, χωρίς τίποτε. Συπόλυτο! Πήρα τόν πρώτο δρόμο που βρέθηκε μπροστά μου και τράβηξα όλόμια. Περαπάησα ως τ'ο βράδυ κι' ακόμη ο δρόμος ήταν άτελειωτος. Γιά να ξεχάσω την πείνα μου ξάπλωσα στην είσοδο μιάς πολυκατοικίας και κοιμήθηκα πάνω στις ύγρες πλάκες. Τ'ο πρώτο πονούδσε όλο τ'ο σώμα μου κι' ελεχα ζαλιάδες από την πείνα. Μά δέν θέλησα να γυριω στους δικούς μου. Συνέχισα τόν δρόμο μου ως την ώρα που με σταμάτησε ένας διαβάτης και μου έδωσε λίγα λεπτά για να τ'ο κάνω ένα θέλημα. Ήταν ένα σωστό φράγκο. Τ'ο φύλαξα με χαρά στην τσέπη μου. Τώρα νόμιξα ότι ήμουν πλούσιος. Θά μπορούσα μ' αυτό τ'ο φράγκο ν' αγοράσω όλο τ'ο Παρίσι. Όστόσο τ'ο φράγκο δέν μου έβγατοε σ'οτε να χωρισάω την πείνα μου!

Την τρίτη μέρη βρέθηκα σ' ένα πρόστειο της κομπολόους. Η—μουν σ'ο κακά χάλια. Τα μάτια μου ήταν κόκκινα από την άπννια, τ'ο

πρόσωπό μου κατακρίτρινο κι' ένιωθα μιά αναγούλα με πικραία τ'ο στόμα μου. Φοβήθηκα τότε ότι θα πεθάνω. Τρομοκρατημένος κάθησα στη γωνιά του δημοσιού δρόμου καλύτερια να κλάω. Όλα τ'α πράγματα ελεχαν μαυρίσει γύρω μου. Μά έκεινο τόν καιρό ύπληθον περισσότεροι καλοί άνθρωποι από σήμερα. Ένας λοιπόν απ' αυτούς στάθηκε μπροστά μου με κτύπαζε με κλωσούνη και με ρώτησε τι θέλω εκεί πέρα.

— Έρχομαι από τ'ο Παρίσι, του ά πέντησα. Μ' άρέσει ή έξοχή.

Χμ! Έκανε ο άπλοικός άνθρωπος, φαινόται ότι δέν είσαι και τόσο ελχαριστημένος απ' αυτή την έκδρομη σου. Έχεις φάει τ'οδύλαχιστον τίποτε;

Κούνησα άρνητικά τ'ο κεφάλι μου κοκκινίζοντας ως τ' αυτιά από την ντροπή μου. Ο άγνωστος πληρώσασ κοντά, με πήρε από τ'ο χέρι και μου ελεπε: Έλα στο σπίτι μου ν'ο τ'ο πούμε καλύτερα. Έχω ακόμη δυό παιδιά στην ήλικία σου. Έκει μ'α διηγηθής πως βρέθηκες στο χωριό μας. Τν σπίτι τ'ο άγνωστος ήταν πολύ όμορφο και γεμάτο λουλούδια. Τα παιδιά του ένα χορίζι κι' εν' αγορά ήρθαν να τόν υποδεχθούν με ξεφωνητά χαράς. Έγώ ελεχα ζαρωσεί και προσπαθούσα να κρυφτώ πίσω του.

— Έλα, μη ντρέπεσαι, μου ελεπε με κλωσούνη. Αιτός ειναι ο Ζωρζ κι' εκείνη ή Μιμόζα. Έσένα πως σε λένε;

— Άλμπερ, Άλμπερ Πρεζάν, φηθόριζα. — Χωρικός ελεπε και στη γυναίκα του και σε λίγο καθόμουν μαζί τους στό

τραπέζι μπροστά σ' ένα πιάτο ζεστής σούπας.

Έπειτα έπαίσα με τους καινούργιους φίλους μου και τους έμαθα όλες τις παραγαργίες που ήξερα από τ'ο Παρίσι. Μά την ευθύμια μου ήρθαν να την διακόψουν οι γονεις μου οι όποιοι την τρίτη μέρη μ' άνεκάλυψαν και με πήραν πάλι κοντά τους.

Όστόσο δέν έξηχασα τους καλούς μου φίλους. Όταν εγίνα πλούσιος δστερα από άρκετο χρόνια ζήτησα να τους βρω και πράγματι τ'ο κατορθώσα. Ο καλός χωρικός ελεχε πεθάνει, μά τα παιδιά του ελεχαν πιά μεγαλώσει και ζούσαν στενοχώρα. Τους δώρησα ένα μεγάλο ποσό από την περιουσία μου χωρίς να τους φανερώσω ποιος τ'ο στέλνει. Μ' αυτό παντρεύτηκε ή Μιμόζα κι' ο Ζωρζ ξεχώρεσε τα κτήματα τ'ο πατέρα του. Ήταν ή μόνη καλή πράξις της ζωής μου.

Νά για πιά λόγο άγαπάω την πατρίδα μου: όλες ή αναμνήσεις μου συνδένονται μ' αυτήν.

Όστόσο κι' όταν ακόμη σπούδασα κι' εγίνα καλλιτέχνης και ήθοποιός του κινηματογράφου, δέν έχασα καθόλου την άγάπη μου για τ'ο ζωή τ'όν δρόμων της κομπολόους. Ταχτικά με βλέπουν οι φίλοι μου να γυρίζω στις εργατικές συνοικίες και να διασκεδάω με τ'ο άφαντα μ' άνοιχτόκαρδους βιοταλάτας.

ΑΛΜΠΕΡ ΠΡΕΖΑΝ

Ο Άλμπερ Πρεζάν